

ارزیابی تاثیر نهاده‌های تولید و بیمه بر عدالت درآمدی کشاورزان گندمکار شهرستان دزفول

محمد محمدپور

دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت کشاورزی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر

چکیده

ناپایداری و مخاطره آمیز بودن شرایط تولید در کشاورزی سبب شده است که تولید این بخش به عنوان فعالیتی توأم با ریسک تلقی شود. از این رو استفاده ی مناسب از نهاده های تولید و به کارگیری ابزاری دقیق و مؤثر برای حمایت و تأمین امنیت اقتصادی جمعیت فعال در بخش کشاورزی و افزایش قدرت تولید و بالا بردن سطح زندگی آنان مثمر ثمر خواهد بود. در این راستا بیمه محصولات کشاورزی می‌تواند یکی از این ابزارهای مؤثر به حساب آید. از این رو، در مطالعه حاضر تاثیر نهاده های تولید و بیمه بر عدالت درآمدی کشاورزان گندمکار شهرستان دزفول ارزیابی شد. داده های مورد نیاز این مطالعه، با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه بندی شده، از ۳۷۰ کشاورز گندمکار بیمه شده و بیمه نشده مناطق مختلف شهرستان دزفول در سال ۱۳۹۲ جمع‌آوری شد. نتایج حاصل از این مطالعه نشان می‌دهد که روند توزیع درآمدی کشاورزان گندمکار روند نابرابری است، به طوری که در بین عوامل مؤثر در تولید، سطح زیر کشت بیشترین سهم و بیمه کمترین سهم را در ایجاد نابرابری دارد. در همین راستا می‌توان نتیجه گرفت، بیمه قادر است توزیع درآمدی کشاورزان گندمکار را بهبود بخشد. از سوی دیگر در این بررسی مشاهده می‌شود که سهم اقلیم مناطق مختلف شهرستان در نابرابری درآمدی بیشتر از سهم بیمه است و همچنین سهم اقلیم در نابرابری درآمدی کشاورزان بیمه نشده بیشتر از کشاورزان بیمه شده است. در پایان با توجه به یافته های مطالعه، پیشنهادهایی ارائه شده است.

واژگان کلیدی: بیمه محصولات کشاورزی، توزیع درآمد، دزفول.

مقدمه

تولید در کشاورزی با انواع شوک‌های تصادفی و پیشبینی ناپذیر ناشی از شرایط آب و هوایی، آفات و سایر بلایای طبیعی روبه روست. این عوامل موجب ایجاد نوسانهای درخور توجه ای در عملکرد محصولات کشاورزی می‌شود (ترکمانی ۱۳۷۵، سلامی و عین الهی احمدآبادی ۱۳۸۰ و هاردکر و همکاران ۲۰۰۴). تصادفی بودن عرضه محصولات کشاورزی همراه با کسش ناپذیری تقاضا برای بیشتر این محصولات می‌تواند موجب ایجاد نوسانات درآمدی قابل توجه ای برای کشاورزان شود. این نوسان‌ها نیز، به نوبه خود، می‌تواند مسائل فراوان اقتصادی در زمینه کارایی و رفاه اجتماعی در پی داشته باشد. لذا، راههای مختلفی از جمله بیمه محصولات کشاورزی برای اجتناب یا حداقل، کاهش پیامدهای منفی خطرات موجود در فعالیتهای کشاورزی پیشنهاد شده است (ترکمانی ۱۳۸۰، احسان و همکاران ۱۹۸۷ و واندویر ۲۰۰۱). بیمه، به باور توروی (۱۹۹۲)، با قطع (یا حداقل کاهش) بخش یا سمت پایین یا منفی ریسک، احتمال کاهش تولید، درآمد یا دیگر متغیرهای تصادفی از جمله سود را به طور چشمگیری به سطحی پایین تر از سطح عادی یا معمولی آن، حذف می‌کند.